

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 83/2025-20

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára a Petra Straku (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **CHORS like a hotel s.r.o.**, Obchodná 43 – 49, Bratislava, IČO 35 951 796, zastúpenej VIVID LEGAL, s. r. o., Plynárska 7/A, Bratislava, proti uzneseniu Mestského súdu Bratislava III č. k. B2-26Cb/27/2022-388 z 27. augusta 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 30. októbra 2024 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy. Zároveň práva na prejednanie svojej záležitosti nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Napokon mal byť porušený princíp právnej istoty podľa čl. 2 ods. 3 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy. K uvedenému malo dôjsť uznesením mestského súdu uvedeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka žiada napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť mestskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň žiada od mestského súdu náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutého uznesenia a príloh vyplýva nasledovný stav veci:

3. Sťažovateľka sa v procesnom postavení žalobkyne domáhala žalobou doručенou Okresnému súdu Bratislava II 16. februára 2022 a smerujúcou proti spoločnosti BELAR - GROUP, a.s. v likvidácii (ďalej len „žalovaná 1“), a spoločnosti Duslo, a.s. (ďalej len „žalovaná 2“), určenia vlastníckeho práva k akciám spoločnosti Agropodnik a. s. Trnava v počte 84108 kusov (ďalej len „rozhodné akcie“) a náhrady trov konania.

4. Mestský súd vzhľadom na to, že sťažovateľka vzala žalobu späť, uznesením č. k. 26Cb/27/2022-333 z 2. novembra 2022 konanie zastavil, žalovanej 1 právo na náhradu trov konania nepriznal, no žalovanej 2 priznal právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Zároveň rozhodol o vrátení súdneho poplatku vo výške 42,80 eur.

5. Uznesením mestského súdu č. k. B2-26Cb/27/2022-357 z 27. novembra 2023 rozhodol vyšší súdny úradník (ďalej len „VSÚ“) o výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) tak, že sťažovateľku zaviazal zaplatiť žalovanej 2 náhradu trov konania vo výške 37 385,66 eur.

6. Sťažovateľka podala proti uvedenému uzneseniu VSÚ sťažnosť, o ktorej rozhodol mestský súd napadnutým uznesením tak, že ju ako nedôvodnú zamietol v zmysle § 250 ods. 1 CSP. Sťažovateľ tvrdil, že VSÚ postupoval nesprávne pri vyčíslení tarify odmeny za poskytnutie právnych služieb, pretože podľa jeho názoru mal VSÚ postupovať podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška o odmenách“), podľa ktorej je základná sadzba za jeden úkon právnej služby 1/13 výpočtového základu, ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch, alebo ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami. Podľa názoru VSÚ hodnotu práva vyjadrila sama sťažovateľka v petite žaloby tým, že uviedla menovitú hodnotu rozhodných akcií, preto je potrebné v tejto veci pre výpočet trov právneho zastúpenia aplikovať § 10 ods. 1 vyhlášky o odmenách. Keďže podľa názoru VSÚ je predmet sporu možné oceniť v peniazoch, je vylúčené použitie § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky o odmenách.

7. Sťažovateľka namieta, že VSÚ odignoroval druhú časť ustanovenia § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky o odmenách: „Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna trinástina výpočtového základu, ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch, alebo ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami.“ Namietala, že VSÚ sa uspokojil s menovitou hodnotou jednej rozhodnej akcie vynásobenou počtom rozhodných akcií (90 eur x 84108 kusov rozhodných akcií), čím dospel k výslednej sume 7 569 720 eur. VSÚ vychádzal z predpokladu, že hodnota akcie je daná jej menovitou hodnotou, čo je podľa sťažovateľky nesprávne, pretože je len číselným údajom, ktorý je jedným z povinných náležitostí akcie ako cenného popiera podľa § 12 zákona č. 566/2001 Z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) v znení neskorších predpisov v spojení s § 155 ods. 3 písm. b) Obchodného zákonníka. Menovitá hodnota akcie udáva len výšku podielu majiteľa akcie na celkovej hodnote akciovej spoločnosti. Preto z nej nie je možné odvodiť reálnu výšku hodnoty akcie.

8. Spôsob určenia hodnoty akcií stanovuje vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 492/2004 Z. z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška o hodnote“) tak, že sa hodnota akcie určí ako podiel všeobecnej hodnoty akciovej spoločnosti ako celku a počtu vydaných akcií so zohľadnením ich menovitej hodnoty. Určenie hodnoty konkrétnych akcií si pre svoju komplexnosť a odbornú náročnosť vyžaduje ustanovenie znalca a vypracovanie znaleckého posudku. Sťažovateľka zároveň poukazuje na to, že vypracovanie znaleckého posudku by predstavovalo vynaloženie dodatočných nákladov, ktoré by niekoľkonásobne prekročili výšku trov, o ktorých rozhodol VSÚ.

9. Sťažovateľka k tvrdeniu VSÚ v napadnutom uznesení mestského súdu, že ona sama určila hodnotu sporu skrze uvedenie menovitej hodnoty rozhodných akcií, uviedla, že musela v rámci žaloby v petite uviesť všetky údaje týkajúce sa daných akcií pre účely ich nezameniteľnosti s akciami z inej emisie daného emitenta.

10. Žalovaná 2 k sťažnosti sťažovateľky týkajúcej sa vyčíslenia výšky trov VSÚ vo vyjadrení z 3. januára 2024 uviedla, že sťažovateľka postupovala špekulatívne už pri podaní samotnej žaloby, keď spochybnila vlastnícke právo žalovanej 2 k rozhodným akciám v počte 84108 kusov v menovitej hodnote 90 eur za akciu, čo predstavovalo hodnotu sporu vo výške 7 569 720 eur, čiže peniazmi vyjadriteľnú hodnotu. Pre uplatnenie § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky o odmenách (a tým vylúčenie aplikácie § 10 ods. 1 vyhlášky o odmenách) má kľúčový význam slovné spojenie „... ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch, alebo ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami...“. Vyjadrenie hodnoty práva vyjadreného v rozhodných akciách sa odvíja od vysporiadania sa s predmetom konania a dopadmi na jeho jednotlivých účastníkov. Treba si odpovedať na otázku, aké dôsledky by malo pozitívne rozhodnutie, ak by sťažovateľka uspela vo veci samej. Bolo by to určenie vlastníckeho práva k rozhodným akciám v listinnej podobe na meno s menovitou hodnotou jednej akcie 90 eur. Menovitou hodnotu uviedla sama sťažovateľka a žalovaná 2 ju nikdy nerozporovala. Hodnota práva, ktoré bolo predmetom konania vo veci, bola nepochybne 7 569 720 eur, čo predstavuje tarifnú hodnotu v zmysle § 10 ods. 2 vyhlášky o odmenách. Pri podaní žaloby táto hodnota sporu sťažovateľke vyhovovala, pretože predpokladala, že bude profitovať, ak bude v konaní úspešná a do likvidačného zostatku žalovanej 1 pribudnú rozhodné akcie. Pokiaľ ide o tvrdenie sťažovateľky, že menovitá hodnota akcie je len číselný údaj, tak už samotné slovné spojenie „menovitá hodnota“ z jazykového hľadiska hovorí o hodnote. A keďže je táto hodnota rozhodných akcií uvedená v eurách, je nepochybné, že je hodnota sporu vyjadrená peniazmi. Na stanovenie výpočtového základu pre náhradu trov konania nie je potrebné oceňovať predmet konania znalcom a zisťovať jeho potenciálnu trhovú hodnotu. Rovnako je irelevantné, či sa sťažovateľka domáha nároku, ktorý určila v žalobe správne a či a ako ho určila. Dokonca je irelevantná aj samotná existencia daného nároku v podanej žalobe, pretože pre účely stanovenia výpočtového základu je podstatné, len ako hodnotu vymedzila v žalobe. Podľa poslednej súvahy tvoriacej súčasť poslednej účtovnej závierky Agropodniku hodnota čistého obchodného imania k 31. decembru 2022 predstavovala 45 705,263 eur, hoci jeho základné imanie predstavuje len 15 542,900 eur. Je samozrejmé, že hodnota Agropodniku je omnoho vyššia než jeho základné imanie tvorené emitovanými akciami. Značný podiel na hodnote Agropodniku majú nerozdelené zisky. Výsledky hospodárenia sú v danej súvahe uvádzané v sume 17 535,722 eur. Žalovaná 2 sa však nedomáhala určenia výpočtového základu vo vyššej sume, keďže je toho názoru, že hodnota predmetu sporu bola nezameniteľným spôsobom vymedzená v samotnej žalobe. Pretože sťažovateľka bola zastúpená advokátom, mala a mohla byť poučená o predpokladanom výsledku konania, respektíve možnostiach jeho vývoja vzhľadom na povinnosť unesenia dôkazného bremena, ako aj na povinnosť znášať výšku trov konania.

II.

Argumentácia sťažovateľky

11. Argumentácia sťažovateľky spočíva najmä v nasledovnom:

- a) Menovitá hodnota jednej akcie Agropodniku vo výške 90 eur nepredstavuje jej skutočnú trhovú hodnotu, ale je len povinným údajom každej akcie ako cenného papiera.
- b) Hodnotu rozhodných akcií je možné zistiť len s nepomernými ťažkosťami znaleckým dokazovaním. Preto sa k hodnote sporu nedá dopracovať jednoduchým vynásobením počtu akcií a menovitej hodnoty jednej akcie, čím by hodnota sporu predstavovala 7 569 720 eur a jeden úkon právnej služby by nemal hodnotu 89,46 eur, ale 15 565,73 eur.
- c) Sťažovateľka namietala, že na výpočet trov konania sa neaplikoval § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky o odmenách.
- d) Mestský súd favorizoval žalovanú 2 kvôli jej procesnému postaveniu a zároveň neposudzoval vec v širších súvislostiach.
- e) Sťažovateľka namietala, že mestský súd vo veci nevykonal test proporcionality.
- f) Sťažovateľka tvrdila, že napadnuté uznesenie je arbitrárne, nezákonné a priečiace sa zásadám sporového konania.

III.

Posúdenie ústavnej sťažnosti ústavným súdom

12. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdené porušenie základného práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy. Zároveň porušenie práva na prejednanie veci nezávislým a nestranným súdom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Napokon mal byť porušený princíp právnej istoty podľa čl. 2 ods. 3 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 2 ústavy. K uvedenému malo dôjsť napadnutým uznesením mestského súdu.

13. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhadu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

14. K čl. 2 ods. 2 a čl. 2 ods. 3 ústavy ústavný súd dodáva, že ide o základné ustanovenia ústavy, nie o základné práva a slobody.

15. Ústavný súd zásadne nie je oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie práva s ústavou najmä z toho hľadiska, či závery všeobecných súdov vyjadrené v napadnutom rozhodnutí sú dostatočne odôvodnené. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia síce neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, avšak z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia. Ústavný súd preskúmava len to, či zákony neboli vyložené spôsobom, ktorý je svojvoľný (arbitrárny) alebo ústavne neudržateľný pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu takýchto právnych úprav (II. ÚS 348/08). Ústavný súd za protiústavné

považuje tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej alebo extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (I. ÚS 301/06). Rovnako o takýto stav ide aj vtedy, ak závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 88/07).

16. Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces, ktorý je chránený v čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, je okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu) aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia síce neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, avšak z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia. Rovnako Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že nie je nutné dávať odpoveď na každý argument strany konania vrátane tých, ktoré sú pre rozhodnutie bezvýznamné. Ak však ide o kľúčový argument, vyžaduje sa práve na špecifickú odpoveď (Ruiz Torija proti Španielsku z 9. 12. 1994, Higgins proti Francúzsku z 19. 2. 1998...).

17. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

18. Mestský súd v napadnutom uznesení uviedol, že uznesenie VSÚ považuje za správne, pretože sťažovateľka neuviedla žiadne dôvody, ktoré by ho presvedčili o jeho nesprávnosti. Podľa § 9 ods. 1 vyhlášky o odmenách „... *Základná sadzba tarifnej odmeny sa stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci, alebo práva.*“. Podľa § 10 ods. 2 vyhlášky o odmenách „*ak nie je stanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia, alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby.*“. „*Základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna trinástina výpočtového základu iba v prípade, ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci, alebo práva v peniazoch, alebo ju možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami...*“ [§ 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky o odmenách].

19. Z daného gramatického, logického, ako aj systematického posúdenia citovaných ustanovení vyhlášky o odmenách možno nepochybne dospieť k záveru, že pokiaľ je právo, ktoré bolo predmetom sporu, u sťažovateľky peniazmi ocenené, potom sa táto suma považuje za základ pre tarifnú hodnotu, a to aj vo veciach určenia vlastníckeho práva k tomuto právu (resp. veci). Vyhláška o odmenách jasne rozlišuje pre účely stanovenia náhrady trov konania situáciu, kedy je predmet konania peniazmi ocenený a kedy nie. Je neakceptovateľný názor, že vždy, keď je predmetom konania určenie vlastníckeho práva k veci, nemožno predmet konania peniazmi oceniť z hľadiska tarifnej odmeny. Jednoducho povedané, § 9 ods. 1 vyhlášky o odmenách priamo vylučuje aplikáciu § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky o odmenách, ako aj príslušných ustanovení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“).

20. Pri určovacích žalobách rozlišujeme dve kategórie sporov:

a) Spory, ktorých výsledkom je definitívne určenie práva a na základe výsledného rozsudku sa nadobúdajú konkrétne majetkové (peniazmi ocenené) hodnoty. Príkladom je, ak žalobca

uspeje v spore o určenie vlastníckeho práva k akciám evidovaným ako jeho majetok, čoho dôsledkom sa logicky za tarifnú hodnotu práva (resp. veci) považuje cena (resp. hodnota) akcie.

b) Spory, ktorých predmetom nie je definitívne určenie, ale „kvázi prejudiciálne“ určenie slúžiace na účely vysporiadania iného právneho vzťahu. Výsledkom týchto sporov nie je konečná súdna ochrana, ale pre dosiahnutie jej definitívneho hmatateľného účinku sa konkrétny nárok musí žalovať samostatne zo zákonných dôvodov. V tejto kategórii sporov nie je možné hodnotu predmetu sporu vyjadriť v peniazoch, dôsledkom čoho sa v nich aplikuje § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky o odmenách (nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 58/2021 z 5. mája 2021).

21. Ústavný súd konštatuje, že aplikácia § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky o odmenách prichádza do úvahy „ak nie je možné vyjadriť hodnotu veci alebo práva v peniazoch“, pričom slovné spojenie „vyjadriť hodnotu“ znamená najmä definovať reálne účinky rozhodnutia súdu vo veci samej vo vzťahu k jednotlivým účastníkom konania. Predmetom konania vo veci sťažovateľky bolo jednoznačné určenie vlastníckeho práva k akciám na meno v počte 84108 kusov s menovitou hodnotou jednej akcie 90 eur (čo predstavuje 7 569 720 eur) v prospech žalovanej 1. Menovitou hodnotu akcií pritom určila sama sťažovateľka v žalobe. Pretože žalobkyňa sa v žalobe domáhala definitívneho určenia práva rozsudkom, na základe ktorého by bolo nadobudnutie konkrétnej majetkovej (peniazmi oceníteľnej) hodnoty, je logické a bez akéhokoľvek priestoru na pochybnosti, aby v prípade žalovanej 2 bola ako tarifná hodnota práva (resp. veci), z ktorej sa vychádza pri výpočte náhrady trov konania, použitá menovitá hodnota (resp. cena) všetkých dotknutých akcií, čiže 7 569 720 eur. O použití § 10 ods. 2 vyhlášky o odmenách nie je v prípade sťažovateľky dôvod pochybovať, pretože predmet konania je nepochybne oceníteľný v peniazoch.

22. Žalovaná 2 správne uviedla, že už samotné slovné spojenie „menovitá hodnota“ nemožno z jazykového hľadiska chápať inak ako hodnotu, s čím ústavný súd súhlasí. Peňažnú oceníteľnosť predstavuje jej vyjadrenie v eurách. Ústavný súd súhlasí, že pre potrebu stanovenia výpočtového základu pri náhrade trov konania nie je potrebné ustanovovať znalca, keďže predmet konania vymedzil sťažovateľ sám v podanej žalobe. V zmysle uvedeného VSÚ vyčíslil výšku trov konania správne a v súlade s vyhláškou o odmenách.

23. Ústavný súd námietku sťažovateľky, že mestský súd favorizoval spôsob výpočtu trov konania vyhovujúci žalovanej 2, pretože bola v procesnom postavení žalovanej, považuje za zjavne nenáležitú.

24. K námietke sťažovateľky, že mestský súd nevykonal test proporcionality, ústavný súd dodáva, že mestský súd v napadnutom uznesení konštatuje, že sťažovateľka bola zastúpená advokátom a ten si mal byť vedomý prípadného neúspechu v konaní a následných dopadov, o čom mal sťažovateľku poučiť, keďže konanie sama iniciovala.

25. Ústavný súd v zmysle už uvedeného dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým uznesením a obsahom napadnutých základných práv a práv neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

26. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľky bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. februára 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu